

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta**Välillinen ja välitön asiakastyö**

- On äärimmäisen tärkeää ja kannatettavaa, että selkeästi erotetaan välillinen ja välitön asiakastyö toisistaan.
- Hallituksen esityksessä on hyvin eritelty **välillinen asiakastyö**. JHL ry näkee kuitenkin ongelmana edelleen sen, että laki antaa mahdollisuuden mitoitukseseen laskettavan henkilöstön suorittaa säännönmukaisesti välillisiä tehtäviä, mikä ei ole tarkoituksenmukaista.
- JHL näkee riskin **välittömän asiakastyön** hyvin yksityiskohtaisessa määrittelyssä. Pääosin esitys on hyvä, mutta voi tuottaa isoja ongelmia arjen työhön nykyisessä esitysmuodossaan. Erityisen ongelmalliseksi JHL ry näkee hallituksen esityksessä välittömään asiakastyöhön laskettavan **”yllättävissä tilanteissa tehtävän siistimisen”**, jota JHL ry esittää poistettavaksi hallituksen perusteluista seuraavalla tavalla:

”Asiakkaan hyvinvointia tulisi tukea laajasti. Tämä tarkoittaisi muun muassa asiakkaan asuinympäristön viihtyvyydestä huolehtimista sekä liikkumisen, ulkoilun ja sosiaalisten suhteiden tukemista sekä sosiaalisen toimintakyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämistä mukaan lukien yhteistyö omaisten ja läheisten sekä edunvalvojan kanssa sekä yksikön ulkopuoliset aktiviteetit”.

Henkilöstömitoituksen laskentatapa

- JHL ry pitää erittäin tärkeänä sitä, että mitoituksen laskennan perustana pidetään toteutunutta henkilöstömitoitusta. Tällä pystytään turvaamaan mm. se, että poissaolotilanteissa otetaan koko työvuoron ajaksi sijainen työhön eikä vain osaksi työvuoroa niin kuin nyt on tehty.
- JHL ry ei kuitenkaan näe mitenkään perusteltuna sitä, että toteutunutta henkilöstömitoitusta tarkastellaan kolmiviikkoisjaksoittain. Mitoituksen tulee toteutua joka ainoa viikko.
- Mitoituksen laskentaa tulisi perustella vielä yksityiskohtaisemmin ja ohjata paitsi toteutuneen mitoituksen laskentaa myös suunnitellun henkilöstömitoituksen laskentaa. Yleinen ongelma on se, että lähtökohtaisesti erityisesti yksityisellä palveluntuottajalla ei ole palkattuna sellaista määrää henkilöstöä vakanssittain, että toteutunut henkilöstömitoitus voisi edes teoriassa toteutua, joka on johtanut erilaisiin epätyypillisten työsuhteiden käyttämiseen.
- Edellä kuvatun lisäksi suuria ongelmia mitoituksen laskentaan aiheuttaa tilanteet, joissa henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö suorittaa välillisiä tehtäviä. Tämän vuoksi olisi syytä edellä kuvatun mukaisesti selkeyttää välillistä ja välitöntä työtä, jotta henkilöstömitoituksen laskenta ei vaarannu tämän johdosta.

Henkilöstön saatavuus

- Toteutuessaan lailla on välittömiä henkilöstövaikutuksia sellaisissa yksiköissä, joissa mm. pyykinhuolto tai siivous on kuulunut henkilöstömitoitukseen luettavan henkilöstön tehtäviin. Näissä yksiköissä mitoitus nousee välittömästi, koska näitä tehtäviä ei voitaisi enää lukea välittömän työajan piiriin, jota JHL ry pitää erittäin tärkeänä asiana.
- Henkilöstön saatavuus on yksi keskeisimpiä asioita koko vanhuspalveluissa kun samanaikaisesti palveluntarve kasvaa, henkilöstömitoitus nousee ja sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstö eläköityy. Yhtälö on kestämaton ilman välittömiä ja nopeita toimenpiteitä.
- JHL ry esittää erityisen huolen kotihoidon kriittisestä tilanteesta, joka voi mennä huonompaan suuntaan useiden tekijöiden johdosta.
- JHL ry:n tahtotilana on vahvistaa vanhuspalveluiden henkilöstötilannetta ja kohdentaa alalle kannustavia tekijöitä. **Hoiva-avustajakoulutuksen** vakiinnuttaminen on yksi merkittävämpiä tekijöitä alan turvaamiseksi. **Ks. Erillinen liite.**

Lisätietoja

Kari Bagge
sopimustoimitsija
kari.bagge@jhl.fi
p. 010 7703 372